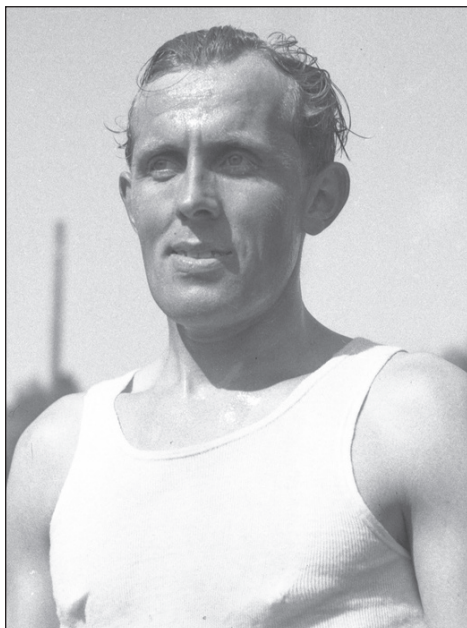

Gustav Östling – OS-tolva i marathon 1952

Ricken Johansson tog OS-silver för IFK Gävle i konståkning 1908.

sen i Gefle utan också i världen. I OS-truppen till Amsterdam 1920 fanns åtta killar från IFK Gefle med. Åtta!

Konståkningen utvecklades starkt inom IFK, mycket tack vare att Isaac Westergren var förtjust i den sporten. Rickard ”Ricken” Johansson och Einar de Flon var de främsta namnen, och de nådde stora internationella framgångar. Ricken blev till exempel silvermedaljör vid OS i London 1908.

Isaac Westergren fortsatte sin gärning som pådrivande i idrottsplatsfrågor i Gefle. Det var han som såg till att Strömvalen byggdes i början på 20-talet, och det var sannolikt han som såg till att stan fick en ishockeybana vid Islandsplan 1939. Det var åtminstone IFK som byggde och drev den under de första åren.

På 1940- och 50-talet, när Gefle IF var världens bästa medeldistansklubb inom friidrotten, strävade IFK efter att bli lika framstående på längre distanser. Det lyckades väl inte fullt ut, men i OS i Helsingfors hade klubben i alla fall två man med i maratonloppet: Henry Norrström och Gustav Östling.

Med dagens mått mätt naturligtvis helt ofattbart, men det var andra tider då.

Ungefär vid den tiden kom de unga ingenjörerna Thure Wickberg och Sven Kedbrant till Gävle för att starta en ingenjörshögskola inom VVS-området. Efter en tid anställde de en ung man vid namn Hans Nordh, som på fritid ägnade sig åt idrott och var med i IFK.

Eftersom Thure var en framstående fotbollsspelare försökte Hans övertala honom om att också gå med i IFK. Det gjorde även grannen Nicke Berlin och Gösta Eriksson, som lite senare också fick jobb på Kedbrant & Wickberg.

Men det blev aldrig av att Thure skrev på för IFK. När han väl bestämde sig för att han hade tid över till lite idrott så valde han Brynäs IF. Dels för att han hade lumpat ihop med ett par killar därifrån, dels för att Brynäs hade en aura av arbetarklubb som Thure tyckte om.

Och samtidigt som Thure Wickberg avancerade till en stor Brynäsledare tog Gösta Eriksson mer och mer ansvar för IFK. De flesta grenar som hade hängt med genom åren – som friidrott, tennis och simning – utvecklades, och IFK blev en renodlad fotbollsförening.

Ambitionsnivån var hög, klubben hade ju en stolt historia att bygga vidare på, och Gösta Eriksson gjorde ett fantastiskt jobb som ledare. Men IFK nådde inte riktigt ända fram till målet att bli bäst i stan utan spelade för det mesta på nivå under Gefle IF och Brynäs.

2001, nästan 100 år efter att IFK började spela fotboll, gav Gösta upp med ålderns rätt och det fanns ingen kvar som orkade driva herrfotbollen vidare.

I stället blev det damfotboll för hela slanten, och det var inte helt ologiskt eftersom IFK hade ett damlag redan 1921.

Det laget lades dock ner efter några år, och det var inte förrän 1977 som damfotbollen återuppstod.

Laget förde en tillvaro i seriesystemet som påminde en hel del om herrlaget under 50- och 60-talen. Nära eliten men inte riktigt där.

Och nu är allt över.

Ulf Kriström

1997 fyllde IFK Gävle 100 år, och då hedrades en rad av föreningens trojkanare. Övre raden från vänster: Ove Forslund, Sture Jernqvist, Tage Lundin och Gunnar Evaldsson. Främre raden: Hans Westberg och Börje Mattsson.

Nils Frölander omgivet av Gunnar Lindbom och Bo Nordlund vid årsmötet 2015.

Så minns vi Nils Frölander

Nisse Frölander, känd Gävleprofil, har gått ur tiden. Vår förening och idrottsrörelsen har honom i ljust minne.

Vi var en gång i tiden kollegor med Nisse Frölander på Vasaskolan. Då fortfarande benämnd Läroverket av vördade lektorer. Där lärde vi dock genast känna glad gemenskap med Nisse Frölander.

Vi bytte idéer om våra skolämnena. Han delade med sig av sin omvittnade förmåga att förmedla kunskap och bemöta elever. Men oftast övergick vår kontakt till gränslösa samtal om idrott.

Nisse vandrade vidare i skolvärlden och blev uppskattad rektor och skoldirektör. Men vår gemensamma och gränslösa känsla för idrott bestod.

Nisse drog skrönor och minnen från idrotten. Om skolåren i Härnösand. Om sina kamrater och senare om sina elever som blev framgångsrika idrottare. Han berättade om sina fotbollsmatcher i Gävle GIK bredvid "Stöveln" Öberg. Hans timmar med tennisvänner tycktes oändliga.

Han hävdade att hans bästa gren var handboll, där han också blev domare och distriktsordförande. Samtidigt med växande ansvar i skolvärlden tog Nisse på sig ledarskap i idrottsrörelsen. Han blev ordförande Gävle GIK och arbetade med föreningens minnesbok och 100 årsjubileum.

Oavsett om Nisse blev ledamot, ordförande eller hedersordförande i Gästriketidrottens Historiska Förening så var ingen uppgift honom för ringa eller omöjlig.

Visst blev det en del prat men mycket mer verkstad i föreningsarbetet. Med kunskap och gemyt präglade Nisse medlemsmöten och idrottshistoriska föredrag som han ansvarade för.

Med tålamod och omsorg skannade han vår förenings medlemsblad Gästriken. Samtliga nummer från 1995 till 2021 gjorde Nisse digitalt tillgängliga på GHF:s hemsida

Auktoritet och kunskap kryddad med humor och distans kännetecknade Nisses ledarskap. Med gammaldags plikt-känsla och god självkänsla bjöd han på sig själv. Han var skicklig och flitig idrottshistorisk skribent i vårt medlemsblad och i andra utgåvor.

På egen hand svarade han för BK Falkens jubileumsbok. Med sin självironi påstod Nisse, att han tillfrågats av boxningsklubben om uppdraget efter sitt revynummer som tungviktaren Anders "Lillen" Eklund.

Många skrönor och minnen har Nisse lämnat efter sig. Om profiler och händelser i Gävleidrotten. Men han var alltid påfallande samvetsgrann med administration och fakta i föreningsarbetet. För sina skrifter och föredrag grävde han omsorgsfullt i arkiv efter säkert underlag, för att sedan också spetsa kunskap och fakta med anekdoter och humor.

Nisse fattas i vår förening och i Gävles idrottsliv. Även på många andra håll i Gävle saknar man nu hans personlighet. Nisse skulle snart fylla 92 år och var skör av sjukdom men uppehöll sin uppriktiga, tappra attityd och orkade vara var man om att hans idrottshistoriska skrifter och dokumentation lämnades i goda händer.

Vi saknar en uppskattad medarbetare, en glad och god vän! Vi känner med familjen i deras sorg.

Bo Nordlund och Anders Hedbom

FOTNOT: Gunnar Lindbom och Bo Nordlund har överlämnat Nisse Frölanders omfattande idrottshistoriska handlingar till Jörgen Björk på Arkiv Gävleborg för deponering i Gästriketidrottens Historiska Förenings avdelning.

Årsmötet 2023 – på Gavlevallen och med mycket fotbollssnack med Gefle IF.

Vårt årsmöte i fotbollens tecken

Med program om läget i Gefle IF fotboll inledde Gästrikedrottens Historiska Förening sitt årsmöte på Gavlevallen. Klubbchefen Daniel Kraft betonade ett hållbart ekonomiskt och administrativt koncept för Gefle IF, vilket ingalunda kan mätas mot de stora klubbarnas resurser.

Målsättningen elit är uppnådd för herrlaget i superettan och strävan är att även lyfta damlaget högre i seriesystemet. I damtruppen finns övervägande Gävleflickor, medan sex grabbar med Gävlerötter ingår i herrtruppen.

I Gefle IF:s fotbollsakademi utvecklas både pojkar och flickor från 17 till 19 år. Den mycket omfattande ungdomsverksamheten är socialt integrerad och ungefär 30 procent av barn och ungdom i Gefle IF fotboll har rötter i invandrarfamiljer.

För fyra år sedan kom Micke Bengtsson från Sundsvall till Gefle IF som tränare. Ett mått på hans kapacitet får sägas vara att laget i år avancerat till superettan. Som tränare vill han verka för medveten och konsekvent spelidé och för samstämmig kultur i föreningen. Det gäller att komponera sitt lag som en harmonisk mix av individuellt duktiga spelare, men även att ta hänsyn till dem som unika personligheter.

Efter fakta och reflektioner av klubbchef och tränare i Gefle IF inledde Gunnar Lindbom årsmötet. Ann Gerd Bergdahl RF/SISU Gävleborg valdes till ordförande för ett årsmöte som blev smärtfritt.

Verksamhetsberättelsen uppmärksammade, att föreningen för tredje året hedrats med ett stipendium 10000 kr från Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande. För uppskattad idrottshistorisk verksamhet var den hedrande motiveringen.

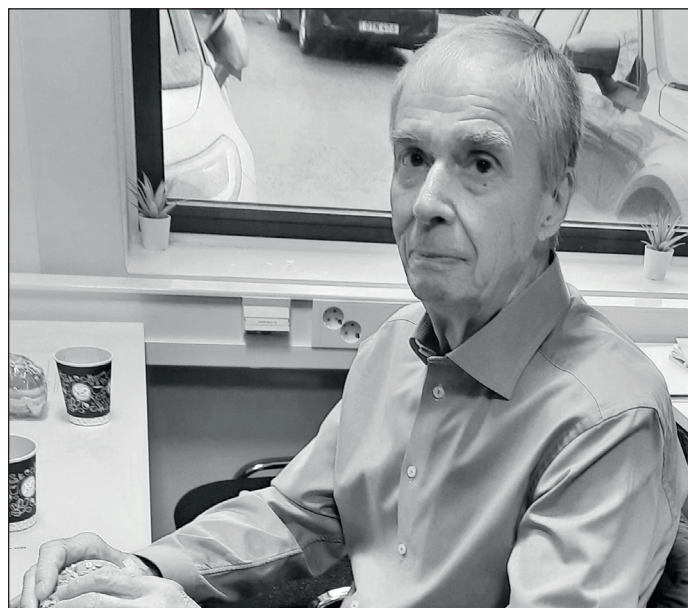
Uppskattade aktiviteter under 2022 var program om Strömvallen inför arenans 100-årsjubileum och medlemsresa till Kungsbergets Alpina och Järbo IF. Medlemsbladet Gästriken, som berättar idrottshistoria och redovisar verksamheten, vinner alltmer uppskattning

Ove Grip avtackades för sin tid som styrelseledamot. Övri-

ga ledamöter omvaldes med Gunnar Lindbom som ordförande. Anders Hedbom blev ny ordinarie ledamot med fortsatt ansvar för medlemsbladet Gästriken, för detta uppdrag och för sitt mångåriga ledarskap i Gävle GIK hedrades han med Gästrikedrottens Historiska Förenings diplom. Sådant diplom för idrottshistoriska insatser mottog även 100-års jubilerande förening Kungsgårdens SK och klubbens eldsjälur Sture Peterson och Kalle Wall.

Årsmötet uppskattade att P G Florell, Carl-Ewert Ohlsson och Ulf Kriström, ställer upp som valberedning i Gästrikedrottens Historiska Förening, vars verksamhetsplan för framtiden betonar nödvändig värvning av medlemmar. Närmast på programmet stod en medlemsresa i juni till Uppsala för att titta på idrottsanläggningar och på allsvensk fotbollsmatch mellan Sirius och Göteborg.

Bo Nordlund

Ove Grip avtackades för sitt arbete i styrelsen.

Vännen bakom Tigerns minnesfond

Han hette Lennart men kallades för Tigern, och han var i stor utsträckning skyldig till att Brynäs i början av 1960-talet fick byta ambitionsnivå från att bli bäst i Gävle till att bli bäst i Sverige. Då Tigern Johansson hade värvats från Timrå (som hette Wifsta/Östrand på den tiden) var han bäst, gladast och smartast.

I takt med lagets framgångar värvades spelare som var ett snäpp bättre än Tigern, men han var länge den självskrivne ledaren både på isen och i båset och omklädningsrummet.

Efter den aktiva karriären blev han tränare, både i Brynäs och i några andra klubbar och i landslagssammanhang. Han levde med hockeyn ända tills han dog, och det hände den 23 oktober 2010 sedan han drabbats av en hjärnblödning i Läkerol Arena.

Det var många som sörjde honom, men inte många sörjde lika mycket som Lennart Hoveliuss, ortopederna som blev Brynäs-läkare i början av 1970-talet och med tiden en av Tigerns allra bästa vänner.

Hovan, som han kallas i bekantskapskretsen, tyckte att det var viktigt att bevara minnet av föreningens kanske viktigaste spelare någonsin och tog ett par initiativ direkt efter begravningen. Ett av dessa initiativ resulterade i en bok om Tigern (något som han själv aldrig skulle ha gått med på när han var i livet).

Ett annat resulterade i stiftelsen *Lennart Tigern Johanssons minnesfond* som varje år delar ut stipendier till lovande och ambitiösa Brynäsungdomar det år de fyller 18 år.

Många satsningar av den sorten själv dörr efter några år, men Hovan har med hjälp av den styrelse som bildades då stiftelsen skapades 2011 hållit Tigerns minnesfond vid liv. Styrelsen har varit oförändrad sedan dess och består i övrigt av Anders Bäckström, Tigerns dotter Pernilla Andersson, Christer Carlsson, Ulf Kriström samt suppleanterna Peter Gustafsson och Lars-Göran Nilsson. Den senare, ibland kallad Virvelvinden från Voullerim, var en annan av Tigerns bästa vänner.

Stiftelsen har i enlighet med bolagsordning och lag en auktoriserad revisor som årligen lämnar en redovisning av resultatet till Länsstyrelsen i Dalarna och Skatteverket. Som stipendier delar stiftelsen årligen ut minst 80 procent av kapitalvinsten exklusive eventuella kostnader.

För några veckor sedan, den 11 oktober, fick således backen Theo Lindstein i egenskap av Årets Tigernstipendiat ta emot ett stipendium på 25.000 kronor, och två andra nominerade ungdom-

mar fick 1.500 kronor var vid en ceremoni där Lennart Hoveliuss och Pernilla Andersson representerade fonden.

Hur har det då gått till att bygga upp ett så imponerande kapital?

Jo, det började med att Tigerns fru Ulla och döttrarna Pernilla och Petra skänkte en generös grundplåt och en aktiepost till den nybildade fonden, och Hoveliuss sköt själv till sin del av arvodet för boken samt en del aktier. Han såg dessutom till att institutioner och företag bidrog – och att ett antal goda kamrater överlät gåvor, exempelvis travvinster, på fonden. Alla styrelseledamöter har också bidragit med gåvor.

För pengarna som rullade in köpte Hovan aktier.

För hans del har det nästan blivit ett heltidsarbete, och Brynäs IF har honom att tacka både för att lovande ungdomar får en ekonomisk uppmuntran och för att den store ledaren Tigerns minne lever vidare.

Det första stipendiet delades ut säsongen 2011-12. Då handlade det om 12.000 kronor. Detta har sedan växt i takt med fondens utveckling och inom ramen för de bestämmelser som gäller för så kallade ideella stiftelser och stipendieutdelningar. Alltså nu till totalt 28.000 kronor varje år.

Med årets utbetalningar inräknade har stiftelsen delat ut totalt 218.000 kronor sedan bildandet 2011.

En makalös utveckling, inte sant?

Inte är det några medelmåttor som har belönats under årens lopp heller. Kolla den här listan:

2011-12: Elias Lindholm
2012-13: Mattias Nørstebø
2013-14: Oskar Lindblom
2014-15: Jens Lööke
2015-16: Jesper Boqvist
2016-17: Samuel Ersson
2017-18: Marcus Westfält
2018-19: Victor Söderström
2019-20: Alexander Ljungkrantz
2020-21: Arvid Sundin
2021-22: Anton Ohlsson
2022-23: Theo Lindstein

Och om bara någon månad presenteras kandidaterna till nästa stipendium. I gruppen som letar fram och rankar kandidater ingår Inge Hammarström, Janne Asplund, Anders Bäckström och Ove Molin.

Då Tigern Johansson, längst till höger, var Brynäs-tränare var det självklart att Lennart Hoveliuss, längst till vänster, skulle vara klubb-läkare. De assisterande tränarna som står längre bort i båset är Kjell "Kulan" Johansson och Wille Löfqvist.

Hela gruppen samlad utanför bussen.

Uppskattat arenabesök i Uppsala

Det var en grupp förväntansfyllda personer som satsade en hel söndag för en utflykt till Uppsala.

Där fanns delar av den förening som bildades för 33 år sedan av legendariske Helge Rask med biträde av Kaj Annebrandt – Gästrikedrottens Historiska Förening.

Den här gången var det Jan-Åke Hedström och Lasse Blomgren som stod för arrangemanget, planeringen och genomförandet. Bara det var en garant för att allt skulle fungera i minsta detalj.

Det blev ett antal stopp innan gruppen nådde Uppsalas stora arrangemangsyta. Där är många hallar samlade men den här söndagen gapade mest tomma, förutom det fåtal som tog rundorna på friidrottsarenan.

Deet visade med tydlighet att det mesta kring arenaidrott har fokus på den vintriga delen av året.

Redovisades att det finns stora behov av rustningsinsatser och främst behovet av flertalet omklädningsrum. En stor yta för aktiviteter!

Men där ingen grundskola fanns i närheten och kunde nyttja det som faktiskt står till förfogande. Lite märkligt att också stå i en hall som hade så uppenbara begränsningar och inse att den blir platsen för Brynas Hockeys ambitioner att ta sig vidare upp i SHL.

Speciellt torde fokus i alla sammanhang finnas mot barn och ungas rörelse. Och vara en prioriterad fråga nu när alla siffror visar att de är alldeles för begränsade. De 60 minuterna per dag är det endast ett fåtal som når upp till!

Denna soliga sommarsöndag gick sedan resan vidare till centrala Uppsala och den attraktiva fotbollsarenan. Givetvis i huvudsak byggd i limträ.

Och nu var det en fest för ung som gammal. Allsvenskan som den presenteras i Uppland och något som vi själva saknar.

IK Sirius visade sig också ha en pådrivande fan-klubb. Flaggor, sång och faktiskt också bengaler som på något sätt kunnat tas in på arenan. Allt det här som drev på stämningen.

Andra kortsidan välfylld av IFK Göteborgs närmaste fans som kommit trots den miserabla säsongsinledningen.

David mot Goliat. Och det var verkligen David som satte full fart direkt. Tog inte så lång tid innan Sirius fick till ledningsmålet. Den andra nätkänningen kom i andra halvlek. Även det efter ett klassmål.

En nöjd grupp fick hemresan tryggt rattad av Maria Wallner. Tillsammans med tankarna kring vad som blir nästa arrangemang inom Gästrikedrottens Historiska Förening. Föreningen som förenar dåtiden med framtiden.

Carl-Ewert Ohlsson

Anders Englund, Stefan Ädel och Christer Löwenborg trivdes under Uppsalatrippen.

Carlsson fick ta över efter Karlsson

Mitten på 80-talet. Söndag och matchledig. Hustru Agneta och jag tillsammans på läktaren på Gavlerinken för en gångs skull.

Brynäs mot Leksand, utsålt och god stämning förväntades som vanligt när dessa lag möttes på den tiden.

Snyggt risslad i kostym, anledningen till detta var att vi ämnade avsluta kvällen på restaurang Skeppet. Dotter Angela sover hos grannarna. Kort sagt en mysig kväll på tu man hand.

Inte så vanligt under pågående seriespel då vi på den tiden endast var tio-tolv domare totalt i elitserien.

Plötsligt förändras bilden. I mitten av matchen blev den ene linjemannen Kjell Karlsson pååkt i en trång situation, och trots akut behandling av Dr. Hovellius i Brynäs bås var han tvungen att ge upp för kvällen.

Nu var goda råd dyra som det heter. Kjelle kom plötsligt på att undertecknad fanns på plats. Eftersom vi hade fått biljetterna av just denne otursgubbe så visste han var vi satt.

Han åkte märkt av skadan fram till vår plats på läktaren, såg bedrövlighet ut, vinkade och vädjade till mig att komma ner på isen och byta av honom...

Jag sa "SHIT" till hustru Agneta "det kan inte vara sant". Jag som dock aldrig lämnar en kompis i sticket, blev tvungen att lämna en som vanligt, förstående hustru på läktaren. Ishockeyn/plikten kallar. Rusade så ner i domarrummet och bytte om från överrock och kostym till Kjelles svettiga matchdräkt.

En utsåld hall väntade där ute. Hur skulle Kjelles skridskor passa? Slipningen? Ett vågspel.

Jag skulle dessutom också vara linjeman, som jag inte varit på flera år.

Kommer ut på isen, möts av applåder (förmodligen för att publiken väntat länge nog), skridskorna känns till min glädje helt ok, på ryggen står det dessutom Karlsson, låt vara med K istället för C.

Agneta vinkar gulligt på läktaren. Till detta hör att jag dömt Leksand på torsdagen två dagar innan detta (som domare).

När jag stod i position att släppa pucken för första gången sa Danne Labraaten i LIF (som inte trodde sina ögon) "va fan Carlsson, är du överallt nu?"

"Ja, sa jag man måste ju styra upp de viktiga matcherna."

Två sekunder efter detta missar den andre linjemannen, (inga namn) en solklar tvåzonsoffside som jag blåser av och tar. Labraaten och jag får ögonkontakt.

Jag: "Du ser vad jag menar."

Danne nickar.

Restaurangbesöket på Skeppet senare på kvällen blev lyckat. Dock såg jag aldrig till något matcharvode vilket ju hade passat bra med hänsyn till priserna på Skeppet.

Å andra sidan kunde den gode Ljusnepojken Kjelle Karlsson behålla detta som plåster på sår.

Vad gör man inte för en kompis.

Gävle Isstadion 1956 – här autograferna från invigningsmatchen

Hittade en skojig sak i gömmorna. Gävle fick 1956 äntligen en konstfrusen ishockeybana!

Invigningsmatchen på Gävle Isstadion spelades mellan Gävle Stadslag och Tre Kronor den 18 november 1956. Gävle vann matchen med 6-2. Gävles lag bestod av spelare från GGIK, Strömsbro IF, Huga och Brynäs IF. Domare var Gösta "Cirkushästen" Carlsson och Einar "Bola" Boström.

Här är samtligas autografer! Banketten hölls på Stadshuset där min farmor var husfru. Det är hon som fixat autograferna. Om man förstorar lite så kan man ganska väl urskilja namnen.

Tre Kronor skulle ju bara fyra månader senare bli världs- och Europamästare med detta lag (5 mars 1957). Dessutom blev GGIK svenska mästare bara tre veckor senare!

Matchen i Gävle spelades alltså (utan att någon visste då) mellan de blivande världsmästarna och svenska mästarna! "Stöveln" Öberg och Valter Åhlén från GGIK blev alltså både världsmästare, Europamästare och svenska mästare med tre veckors mellanrum!

Världsmästaren Hasse Eriksson kom ju från BIF och hade skrivit på för GGIK men var inte spelklar till SM. Han blev istället svensk mästare med BIF 1964 då han återkom till moderklubben.

Namnen skrevs på menyn och på baksidan är snapsvisan!!

